

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de

AAMBINDER

Gereformeerde Gemeente Sprang-Capelle

28/01/2021

jaargang 99

nr

18

Op 18 oktober 1966 gaat er een golf van ontroering door de gemeente van Sprang-Capelle, als bekend wordt dat ouderling A.W. van der Schans die middag plotseling is overleden, in de leeftijd van 43 jaar. Vanaf 1960 heeft hij de gemeente als ouderling gediend; daarvoor was hij enkele jaren diaken. Op 22 oktober wordt hij begraven. Tijdens de rouwdienst spreekt ds. A. Hoogerland over Psalm 37 vers 37:

'Let op den vrome en zie naar den oprechte, want het einde van dien man zal vrede zijn'. Als ds. H. van Gilst te Tricht 's zondags in zijn eigen gemeente bij het overlijden van zijn zielenvriend stilstaat, merkt hij onder meer op: 'Voor hem was het niet erg. Zulken mogen hun mond voor eeuwig openen: Om te verkondigen dat de HEERE recht is; Hij is mijn Rotssteen, en in Hem is geen onrecht'.

Jezus' onderwijs over het huis van Zijn Vader

De eerste tekstwoorden sprak Christus na het eerste pascha, na Zijn doop. Hij was de tempel, het huis van Zijn Vader, ingegaan en 'vond' daar mensen die kochten en verkochten. Door heilige ijver gedreven nam Hij een gesel van touwtjes en dreef hen allen uit.

*'Uw doen is rein,
Uw vonnis gans
rechtvaardig.'*

'Dát is Davids belijdenis, als hij voor Gods aangezicht niets meer is dan zonde. Hij belijdt niet maar alleen van zijn geboorte af in Adam verloren te liggen, maar ook erkent hij het als vrucht van eigen schuld, en voorts ondertekent hij gewillig zijn doemvonnis. In David wordt hier de hele Kerk getekend. Niemand zal binnenkomen in het Jeruzalem dat boven is, of hij zal eerst als een rechtvaardig veroordeelde het geheel met zijn terechtstelling eens zijn geworden.'

ds. J. van Sliedregt (Zondag 4)

*Maakt niet het huis
Mijns Vaders tot een
huis van koophandel.
Johannes 2:16b*

*Zeggende tot hen:
Er is geschreven:
Mijn huis is een huis
des gebeds; maar gij
hebt dat tot een kuil
der moordenaars
gemaakt.
Lukas 19:46*

De laatste tekstwoorden sprak Christus na het laatste pascha, voor Zijn laatste lijdensgang. Blijkbaar had Zijn volk weinig geleerd van de eerste tempelreiniging, want opnieuw moest de grote Profeet Zijn ernstig woord tot hen richten die daar dienden. De laatste keer! Ondersteund met woorden uit het gebed van Salomo en uit de profetieën van Jesaja en Jeremia. Diep aangrijpend. Zo blind als het Joodse volk was voor de woorden van Hem, Die hier spreekt. Zo blind... en wij? Maar laten we eerst eens letten op Hem Die spreekt. Waartoe is Jezus gekomen? Hij is gekomen om de volkomen vervulling te zijn van het huis van Zijn Vader. Want waar ging het nu om in de tempel? Om de verheerlijking van Gods deugden en om de verzoening door voldoening voor Zijn volk. Daar wees alles op: het brand-offeraltaar, het koperen wasvat, het reukofferaltaar, enzovoort. Helaas, velen verstonden daar niets van, al roemden ze kinderen des verbonds te zijn en meenden ze straks naar de hemel te gaan. Maar ze zagen hun schuld niet! Hoe anders was dat voor Christus. Hij verstond de wil van Zijn Vader. Hij voldeed aan de eisen van Zijn Vader. Hij boog onder de toorn van Zijn Vader. Hij kocht de verkorenen van Zijn Vader. O, als er Eén is geweest Die verstond waartoe het huis van Zijn Vader was bedoeld, dan was het Christus. En Hij werd uiteindelijk uit het huis van Zijn Vader geworpen om aan het kruis genageld te worden. En al was dat de weg om het huis van Zijn Vader met de vele woningen in de hemel te openen voor doemschuldigen, het ontsloeg de godsdienstige Joden niet van hun grote verantwoor-

ds. B.J. van Boven,
De Valk-Wekerom

delijkheid. En nu was Hij gekomen om te zoeken en zalig te maken dat verloren was. En vond Hij zulke verlorenen in het huis van Zijn Vader? Nee! Zij kochten en verkochten. Zij vulden de dienst des Heeren op hun eigen manier in. De tempel was vol van eigenwillige godsdienst. Maar: het was niet meer wat het zijn moest: een huis des gebeds. En daarom dreef Jezus al die wisselaars en koophandelaars uit. Niet hard, maar wel met een heilige ernst en een hart vol liefde tot... Zijn Vader! Hij kende hun harten en wist dat zij door bedrog en onrecht de heilige plaats ontheiligden.

Huis des Heeren

Maar, geliefde lezer(es), zou het vandaag de dag beter zijn in 'het huis des Heeren'? Of mogen we onze kerkgebouwen zo niet meer noemen? Behoort het niet te zijn: een huis des gebeds? Jaren geleden kwamen we ergens in een klein kerkje. In het midden van dat oude kerkje hing aan de muur een klein bordje. Duidelijk leesbaar stond daarop geschreven: 'Stilte, dit is een plaats des gebeds'. Hoe is dat bij ons? Zijn onze kerkgebouwen ook werkelijk plaatsen van gebed? Of zijn het inmiddels ontmoetingsplaatsen geworden voor gezelligheid, gevoel van saamhorigheid en ook nog een beetje godsdienst? Maar waar zijn onder ons de échte 'levende stenen' van het huis des Heeren? Als Christus in onze kerken en onze gemeenten zou komen, zou het dan beter zijn? Heeft de Heere ons niet veel tot nadenken gegeven in de achterliggen-

In dit nummer

4 Eerbied voor de overheid

8 De onmededeelbare eigenschappen [1]

20 Alsdan...

- 2 Jezus' onderwijs over het huis van Zijn Vader
- 3 De zaligsprekingen [4]
- 5 Anna, de weduwe [5]
- 6 Bijbelstudie 1 Petrus [4]
- 7 Uit vroeger jaren
- 9 75 jaar Gereformeerde Gemeente Ooltgensplaat
- 10 Niets doen is geen optie
- 11 Boekennieuws
- 12 Kerknieuws
- 14 Berichten
- 14 Kerkdiensten
- 19 Jeugdrubriek

De zaligspreekingen [4]

de periode, waar zoveel kerkgebouwen leeg of halfleeg hebben gestaan? Zou één van de redenen wellicht zijn dat wij het huis des Heeren gemaakt hebben tot een kuil der moordenaren?

Zeg nu niet: wat is dat scherp! Maar laat het ons toch eens verootmoedigen en eerlijk doen afvragen: Is ons kerkgebouw nog wel een huis des Heeren en een plaats des gebeds? Staat alles wat daar plaatsvindt werkelijk alleen ten dienste van de verkondiging van Zijn Woord, of zijn we zover afgegleden dat alles eigenlijk alleen maar ten dienste staat van de eigenwillige godsdienst van de moderne mens?

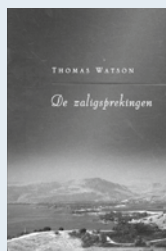
Het ware gebed

Dat brengt tenslotte bij de grote vraag wat voor óns het huis des Heeren ten diepste is, lezer(es). Want die 'kuil der moordenaren' moeten we niet te ver zoeken. We vinden er ons eigen hart in getekend, maar we zien dat van nature niet. Hoe noodzakelijk is het dan dat we daaraan ontdekt worden door het zaligmakend werk van de Heilige Geest. Zo maakt de grote Profeet plaats voor het ware gebed. Als Hij door de ontdekkende bediening van de Heilige Geest ons hart gaat bearbeiten, dan wordt daar uitgedreven wat er niet moet zijn. Dan worden onze zonden ontdekt en ons tot smart. Dan kan het toch niet anders of we zeggen met ons hele hart tot alle zonden: 'Henen uit!' We kunnen niet God dienen én de Mammon. Dan wordt er een hartelijke keus geboren om liever met het volk des Heeren kwalijk behandeld te worden dan nog voor een tijd de genieting der zonde te hebben.

Maar dan wordt er ook een oprecht gebed geboren! Hoor maar, achter in de tempel: 'O God, wees mij zondaar genadig.' Dan wordt het huis des Heeren met het 'ware goud' vervuld! Arme zondaren, die God kwijt zijn en onbekeerd in zichzelf zijn én blijven! Zulke missende zielen zoeken in het huis des gebeds hoe ze met God verzoend moeten worden. Zulke zielen raken hartelijk verbonden aan die schriftuurlijk-bevindelijke prediking, waar ze eerlijk onderwezen worden in de weg tot die verzoening. En wat een wonder als Gods Geest dat dan wil gebruiken om hen te leren buigen onder Gods recht, hun geloofsoog te openen voor Christus en hen te leren hoe ze in de nauwe vereniging met Hem door recht verlost worden. Dan is Gods huis een huis des gebeds!

Thomas Watson

Uit: "De zaligspreekingen", Thomas Watson (uitg. Den Hertog).

De zaligheid in het verschiert

'Zalig zijn de armen van geest.'

Mattheüs 5:3

Waarin de zaligheid niet bestaat

De gelukzaligheid bestaat niet in het verkrijgen van de dingen van de wereld. De gelukzaligheid kunnen we hier niet kunstmatig en op een geheimzinnige manier afdwingen. Christus zegt niet: Zalig zijn de rijken, of: Zalig zijn de edelen. Toch zijn er maar al teveel mensen die deze dingen verafgoden. Door de val heeft de mens niet alleen zijn kroon verloren, maar ook zijn verstand. Wat is hij geneigd om zijn geluk in uitwendige dingen te laten eindigen!

Dat doet me denken aan de definitie die sommigen van de heidense filosofen van de gelukzaligheid hebben gegeven. Volgens hen was de gelukzaligheid dat men voldoende bestaansmiddelen moest hebben om in de wereld voorspoedig te zijn. En zijn er niet velen die voor christenen doorgaan, die het met deze filosofische opvatting eens schijnen te zijn? Als ze maar het comfort van de wereld hebben, zijn ze bereid een requiem voor hun ziel te zingen, en te zeggen met die zinnelijke dwaas in het Evangelie: 'Ziel, gij hebt vele goederen, die opgelegd zijn voor vele jaren; neem rust' (Luk. 12:19).

De gelukzaligheid is niet in uitwendige dingen gelegen

Dat de gelukzaligheid niet in uitwendige dingen is gelegen, zal ik met vijf bewijzen aantonen.

Het eerste

De dingen die niet passen bij de begeerten van de ziel, kunnen een mens nooit echt gelukkig maken. Maar dingen die voorbijgaan, passen niet bij de begeerten van de ziel; daarom kunnen ze de mens niet echt gelukkig maken. Niets op aarde kan voldoening geven. Prediker 5:9: 'Die het geld liefheeft, wordt van het geld niet zat'. Rijkdommen verzadigen niet omdat ze niet werkelijk zijn.

De wereld wordt 'een gedaante' genoemd (1 Kor. 7:31). Het woord in het Grieks duidt een meetkundige figuur aan, soms ook 'schijn' of een 'geest'. Rijkdommen zijn iets wat vertind is. Ze zijn als goudmakerij; ze glinsteren een beetje in onze ogen, maar bij het sterven is het met heel die goudmakerij gedaan. Rijkdommen zijn slechts gesuikerde leugens, aangenaam bedrog, zoals een verguld omslag waarin niet één blaadje van ware troost gebonden is.

Rijkdommen verzadigen niet omdat ze niet passend zijn. De ziel is iets geestelijks. Rijkdommen zijn uit de aarde gewonnen, en hoe kunnen die dan iets vullen wat naar zijn wezen geestelijk is?

Het tweede

Dat wat het hart geen rust kan geven in een storm, kan een mens geen recht geven op het ware geluk. Maar alle dingen van de wereld bij elkaar kunnen het onrustige hart niet wiegen zodat het rustig wordt; daarom kunnen ze iemand niet echt gelukkig maken. Als de geest verwond is, kan dan het geschapene wijn en olie in de wonden gieten? Als God het geweten doet spreken, en dit de mens in het gezicht slaat, kan dan het aangename van de wereld deze onstuimige woede wegnemen? Is er wel een harp die deze 'boze geest' kan verdrijven?

(wordt vervolgd)

Eerbied voor de overheid

De overheid neemt strenge maatregelen in ons land als gevolg van de corona-epidemie. Velen komen nauwelijks meer in de kerk. Het overheidsbeleid roept in brede kring reacties op. Doet de overheid het goed? Moeten we de overheid in alles gehoorzamen?

ds. G. Clements,
Gouda

Eerbied en hoogachting voor de overheid staan niet in het woordenboek van de moderne mens. Van een christen mag evenwel verwacht worden dat hij de overheid eerbiedigt. Dat geldt zeker voor kerken die hun wortels hebben in de Reformatie. Wat is eigenlijk de juiste houding tegenover onze overheid?

Laten we met deze vraag te rade gaan bij Calvijn. Hij werd in zijn eerste studiejaren geschoold in de rechten, pas daarna bekwaamde hij zich in de theologie. Calvijn ontwikkelde een krachtige visie op verhouding tussen vorst en volk, een visie die door Guido de Brès werd samengevat in artikel 36 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis (1561).

Gods dienares

Paulus noemt de overheid 'Gods dienares' (Rom. 13). Calvijn schrijft: 'Deze eerbiedige, ja vrome gezindheid zijn wij tot het uiterste toe verschuldigd aan al onze overheden, hoedanig die ook zijn'. Ook als overheden hun taak onvoldoende verstaan of onrechtvaardig zijn, verdienen ze nog onze eerbied. 'Maar, zult gij zeggen, de overheden hebben wederkerig hun verplichtingen

tegenover hun onderdanen. Dat heb ik reeds erkend. Maar indien ge daaruit opmaakt, dat men alleen de rechtvaardige overheden gehoorzaamheid behoeft te betonen, dan redeneert ge dwaas'. Calvijn maakt dus geen ruimte voor ongehoorzaamheid of opstand. Bij een onrechtvaardige overheid moeten we ónszelf de spiegel voorhouden en onze nood bij God bekendmaken. 'Daarom, indien wij door een hardvochtige vorst wreed gekweld worden (...), dan moet in de eerste plaats de herinnering in ons opkomen aan onze zonden'. Verder moeten 'we de hulp des Heeren inroepen, in Wiens hand de harten der koningen en de neigingen der koninkrijken zijn' (Institutie IV, 20, 29). Calvijn was wars van de houding van de wederdopers, die een eigen koers wilden varen, maar zo de Reformatie in gevaar brachten.

Recht van verzet

Intussen erkende Calvijn dat overheden zover van God kunnen afdwalen dat zij tegen Gods wet ingaan en het volk in hun geweten tyranniseren. Van zulke overheden had hij een afkeer. Gezag is een van God gegeven roeping en mag nooit tiran-

niek worden. Dit geldt voor alle gezagsverhoudingen: voor de man als hoofd van de vrouw, voor een vader en zijn gezin en voor de koning en zijn land. Als vorsten Gods wetten tegenstaan, is ongehoorzaamheid legitiem. 'Wanneer de vorsten verbieden, dat men God dient en eert, dan zijn zij niet waard dat men hen als vorsten acht' ('Corpus Reformatorum' 41, 415). Die situatie ontstond in de Nederlanden in de zestiende eeuw. De Spaanse vorst Filips II eiste met bloedige onderdrukking dat ons volk de afgodische roomse religie aanhing. Willem van Oranje schreef in zijn Apologie (1580): 'Ik ben tot het inzicht gekomen dat de wreedheid en dwaasheid van de Spanjaarden oneindig groot is'. Het leidde tot het afzweren van het Spaanse gezag in 1581. In het Wilhelmus vinden we de spanning tussen gehoorzaamheid aan de overheid enerzijds en verzet tegen tirannie anderzijds. In het eerste couplet zingen we 'den koning van Hispanje heb ik altijd geëerd'. Maar het zesde couplet vervolgt met: 'De tirannie verdrijven, die mij mijn hart doorwondt'.

Actualiteit

Deze twee lijnen in ons volkslied komen bij Calvijn vandaan. Enerzijds moeten wij onze overheden hoogachten en voor hen bidden. Anderzijds moeten wij God meer gehoorzaam zijn dan de mensen. Als we deze visie houden tegen het licht van de actualiteit geeft onze overheid aan de kerken behoorlijke ruimte van handelen. We zijn hierin een bevoorrecht land. De meeste kerken bewegen naar eigen inzicht mee met de overheidsadviezen. We vertrouwen erop dat deze adviezen voortkomen uit grote zorg voor de volksgezondheid. Ondertussen is er wel sprake van scheefgroei als de supermarkt op zaterdagmiddag meer mensen telt voor 'tijdelijk brood' dan de kerk op zondag voor het 'ware Brood'. Onze overheid beseft niet dat dit het enige Brood is Dat 'aan de wereld het leven geeft' (Joh. 6:33).

Onze vaderlandse geschiedenis heeft vele crises doorstaan waarbij de overheid ook altijd geestelijke leiding gaf. Het is teleurstellend dat onze overheid in de huidige crisis geheel zwijgt over de sprake Gods in dit alles. Zij is als Gods dienares geroepen om 'het Koninkrijk van Jezus Christus te doen vorderen', zoals ons volkslied voorhoudt:

*Tot God wilt u begeven,
Zijn heilzaam woord neemt aan,
als vrome christen leven,
't zal hier haast zijn gedaan.*

Afzwering Filips II

‘En er was Anna, een profetes...’

Lukas 2:36a

Het mooiste lied van haar Koning

Voor Anna's oog wordt God geopenbaard in het vlees, in de armen van Zijn moeder. Hij is de Eerstgeborene des Vaders, de Gave Gods, het geschonken Offer voor haar schuld.

J. van 't Hul,
Lieren

Anna herkent Hem onmiddellijk. De schellen vallen van haar ogen. Anna heeft geen engelen en geen ster in het Oosten nodig om haar de weg te wijzen, om vervolgens bekend te maken Wie Hij is. Hij neemt haar hart in, verdrijft alle donkerheid en gaat als de Zon der gerechtigheid voor haar op. Haar ogen zijn gescherpt door de Geest des Heeren en zo mag ze het heil des Heeren zien. Anna komt ogen tekort, want de rivier Gods is vol water. Ze ziet geen mensen meer, geen schuld en zonde meer. Wat ze ziet, is dit: ‘En al wat aan Hem is, is gans begerlijk. Zulk een is mijn Liefste, ja, zulk een is mijn Vriend’ (Hoogl. 5:16a). Ook Anna's ogen hebben haar Zaligmaker gezien. Het oog wordt in dit ondermaanse nooit verzadigd van zien, maar hler wel! Simeon mocht het Kind in zijn armen nemen. Dat lezen we van Anna niet. Het is alsof ze toch nog iets meer op afstand blijft, alsof ze niet durft wat Simeon wel durfde. Maar toch omhelst ze dit Kind,

Hoor 's wat God mij heeft doen ondervinden!
‘Want uit den overvloed des harten spreekt de mond’ (Matth. 12:34b).

door het geloof. Ze mag het doen, omdat ze zelf in de stilte van de eeuwigheid door God al was omhelsd. Het is alsof de hemel een stukje opengaat.

Zijn Naam belijden

Ook dit wonder is zo genoten en zo weer toegesloten. Jozef en Maria gaan weer naar huis, ‘naar Galiléa, tot hun stad Nazareth’. Ook Simeon maakt aanstalten de tempel te verlaten. Anna gaat ook weg, maar ze gaat niet naar huis. Er is nog heel wat te doen vandaag. Simeon wilde wel sterven nu hij de zaligheid had mogen zien, maar Anna wil

‘... dewelke niet week uit de tempel.’

liever nog even leven, want ze moet eerst aan iedereen vertellen over Hem, Die de Schoonste is van alle mensenkinderen. Waar het hart vol van is, daar loopt de mond van over. De oude Anna gaat Zijn Naam belijden, gaat vertellen Wie Hij is, en Wie Hij voor haar geworden is. ‘...en sprak van Hem tot allen die de verlossing in Jeruzalem verwachtten’ (Luk. 2:38a).

Op de straten van Jeruzalem had Anna nooit veel te zoeken gehad. Maar nu gaat ze toch de straat op, door de Geest gedreven. Ze weet waar ze moet zijn, ze kent de adressen waar zulke uitzierende zielen wonen, van die stillen in den lande, van die treurende Sionieten, die ook de verlossing in Jeruzalem hadden verwacht. Er waren er dus nog meer net zoals zij!

Anna kent hen, weet waar ze wonen. Aan dat overblijfsel kan ze wat kwijt. Daar gaat ze vertellen wat ze gezien had, en Wie ze gezien had, want genade maakt gunnend en mededeelzaam. Ze gaat niet op pad met háár ervaringen en haar belevenissen van deze dag, maar als een levend getuige gaat ze spreken over Hem, Die haar ziel had liefgekregen. Hem gaat ze aanwijzen en aanprijzen, als de Verordineerde van de Vader. Ze kán niet zwijgen over wat er in Hem te vinden is, want God heeft gedacht aan Zijn genade. Haar mond loopt over, zoals een bron zich uitstort op de velden: Hoor 's wat God mij heeft doen ondervinden! ‘Want uit den overvloed des harten spreekt de mond’ (Matth. 12:34b). Anna heeft ontvangen vreugdeolie voor haar treurigheid en een gewaad des lofs voor haar benauwde geest. Ze gaat goed van de Heere spreken.

De lofzang van Anna

In de stad van koning David gaat Anna het mooiste lied van haar Koning zingen. Toch kennen we geen Lofzang van Anna, zoals we die van Simeon wel kennen. Zo'n lofzang is ons van haar niet overgeleverd. Dat hoeft ook niet. ‘De Schrift kan zwijgen, waar een bloot menselijk schrijver het onmogelijk zou kunnen’ (Da Costa). Maar hier staat toch dat Anna, uit de stam van Aser, de Heere beleden heeft, als in het mooiste lofgezang, en van Hem gesproken heeft. ‘Jeruzalem, elk heff’ met mij den lof des HEEREN aan’.

(slot)

Vreugde in Christus

In Dewelken gij nu, hoewel Hem niet ziende, maar gelovende, u verheugt met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde. 1 Petrus 1:6-9

Petrus heeft Christus gezien. De apostel heeft met Jezus gesproken, gewandeld en gegeten. Je zou zeggen: Dat hij Hem liefhad, is nog te begrijpen. Maar: 'Denwelken gij niet gezien hebt en nochtans liefhebt' (vers 8).

ds. M. Karens,
Middelburg

De lezers van deze brief hebben Christus nooit met hun natuurlijke oog gezien. Maar, o wonder van genade, zij hebben Jezus hartelijk lief gekregen. In hun verlorenheid en schuld is het geloofsoog geopend voor Hem. Toen Hij gepredikt werd als de Zaligmaker voor rampzaligen. Toen Hij werd aangeprezen als het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt, liet de Geest het licht op Hem vallen. Ze kregen deze Christus lief. Er kwam een innerlijk liefdesverlangen om Hem te volgen. Kent u ook die hartelijke wederliefde? Want zij hebben Hem lief omdat Hij hen eerst heeft liefgehad. '...niet ziende, maar gelovende, u verheugt met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde' (vers 8). Door het zaligmakende geloof zijn ze Christus ingeplant. Dit openbaart zich in de geloofsdaden. Daardoor kennen ze, ondanks hun zware verdrukking, toch vreugde (vers 6).

Beproevede genade

Het oprechte geloof is een genade die beproefd wordt (Comrie). Deze beproeving is van meerdere kracht en waarde dan de beproeving van het goud door vuur (vers 7). Goud is vergankelijk. Het geloof is veel kostbaarder (Spr. 8:10).

Ondanks de beproevingen kent elk kind van God een geestelijke blijdschap in God door Christus. Een vreugde in de ziel door de Geest. Een vreugde die alle aardse blijdschap ver te boven gaat. Twee woorden zijn toegevoegd: onuitsprekelijk en heerlijk. Onuitsprekelijk, dat is: niet in woorden uit te drukken. Deze vreugde is beter te beleven dan onder woorden te brengen. Philpot schrijft: 'Zij, die haar bij ervaring kennen, verstaan het wanneer door anderen over deze liefde gesproken wordt, maar niet uit de woorden zelf, maar omdat die woorden flauwe schaduwen en onvolkomen uitingen zijn, die door hun

eigen ervaring worden verklaard'. Het tweede woord is: heerlijk! Letterlijk betekent dat: verheerlijkte vreugde. Het is een vreugde met de glans van de eeuwige heerlijkheid omkleed.

Standvastig geloof

'Verkrijgende het einde uws geloofs' (vers 9). Einde betekent: doel(einde), bestemming. Petrus tekent de uitkomst van het standvastig geloof: de zaligheid van de zielen. De kanttekening (33) voegt hieraan toe: 'Hoewel deze zaligheid, die wij door Christus verwerven, de gehele mens toekomt, zo wordt zij nochtans 'der zielen' genoemd, omdat in dit leven en na dit leven deze zaligheid in de ziel begint'.

Na de opstanding uit de doden zal ook het lichaam er in delen. De Kerk van Christus verwacht de verlossing van de hele mens. Het volle heil!

Daarom is de belangrijkste vraag: Wat is uw enige troost in leven en in sterven?

(wordt vervolgd)

Vragen

- Welk verschil is er tussen Petrus en zijn lezers als het gaat over het zien van de Heere Jezus?
- Twee woorden worden gevoegd bij de vreugde in Christus. Verklaar deze woorden.
- Geef de betekenis van het woord 'einde' in vers 9.

Dit is het vierde deel in een serie Bijbelstudies over de eerste brief van Petrus.

Troost uit een verkeerde toepassing

Een verkeerde toepassing van een Bijbelwoord, hoe moet je daarmee omgaan? Daarover schreef een predikant in 1924 in een boek over zijn pastorale ervaringen.

A. Bel,
Vlaardingen

Ds. Van der Velden was van 1889 tot 1892 predikant van de Gereformeerde Kerk in Maasland.

Ds. J.D. van der Velden (1859-1947) was predikant van de Gereformeerde Kerken in Nederland. Hij was een man van de oude stempel. Buitenpost (Friesland) was zijn eerste gemeente. Daar deed hij in 1887 intrede. Daarna diende hij achtereenvolgens gemeenten in Maasland, Middelburg, Klundert en Rotterdam-Kralingen.

Ds. Van der Velden schreef het volgende. 'Wat helaas in onze stadskerken zo ontbreekt, vind je nog in onze dorpskerken, het persoonlijk contact tussen de leraar en zijn gemeente. Daardoor word je vanzelf ook rijker in pastorale ervaringen. Laat mij er u iets van mededelen. Onder mijn kerkenraadsleden was er een broeder ouderling, een eenvoudig, gemoedelijk christen. Voor zichzelf had hij een gedrukt geestelijk leven, hij was zwaarmoedig, en toch - als hij met anderen in aanraking kwam, bewees hij het woord van de Heiland te verstaan: Zalf uw hoofd en was uw aangezicht, opdat het van de mensen niet gezien worde, als gij vast. Hij was kuiper van beroep, en als hij dan soms bij landbouwers werkzaam was die

vijandig stonden tegenover het Evangelie der genade Gods in Christus, zong hij onder het kuipen van hun vaten het hoogste lied. Dan volgde de ene psalm op de andere. Zijn eenvoudig gezegde was: ik wil niet hebben dat de liederen der wereld een kwade indruk zouden ontvangen van mijn Koning en Zijn dienst, daarom zing ik, ook al is mijn hart bedroefd en beklemd.

Een gezegende verandering ledere zaterdagavond bracht ik een kort bezoek aan zijn gezin. Hij was voorlezer, en hij wilde graag de avond tevoren weten wat hij had voor te lezen bij de aanvang van de dienst. Op zekere zaterdagavond trof ik hem in een bijzonder opgewekte stemming aan. Hij vertelde mij iets van zijn

levenservaringen in die week. Lange tijd was het zo dor en doods geweest. Ik genoot zo weinig voor het hart, het vriendelijk aangezicht des Heeren was voor mij verborgen, er trokken verlaten over mijn leven, zo sprak hij. Maar toen hij die week in de eenzame polder liep, terwijl hij van zijn arbeid naar huis terugkeerde, werd het hem zo ondraaglijk langer te leven in zulk een dorheid van geestelijk leven, dat hij bij een hek zijn knieën had gebogen en had gebeden: Heere, zo kan het geen ogenblik langer, geef mij toch weder de vreugde Uws heils. En naar zijn eenvoudig ongekunsteld verhaal was er toen een gezegende verandering gekomen. Want nauwelijks opgestaan, was het Woord des Heeren zo vertroostend tot hem gekomen: Den blinde was ik tot ogen en den kreupele tot voeten.

Dat woord had hij toegepast op de Heere Jezus en eruit genoten. Voor zijn oog ging nu licht op en uit die woorden putte hij zóveel vertroosting, dat ik hem nog zelden zo opgewekt had ontmoet.

Nu weet een goed geoefend Bijbelkenner dat dit gezegde: Den blinde was ik tot ogen en den kreupele tot voeten, een woord is dat door Job gesproken is, toen hij zich trachtte te rechtvaardigen voor God. Job wijst er op wat hij geweest was voor weduwen en wezen, voor de ellendigen, voor wat blind en kreupel was. Deze tekst sloeg in het minst niet op hetgeen Christus voor Zijn gelovigen belooft te zijn. Onze lieve broeder had dus een geheel verkeerde toepassing van dit Bijbelwoord gemaakt. Wat moest ik nu doen, als zijn herder en leraar? Moest ik hem zeggen: Lieve broeder, u hebt die woorden geheel verkeerd begrepen en toegepast? Dan was al zijn geestelijke blijdschap verdwenen en zou hij wellicht in allerlei twijfeling en aanvechting vervallen. Al had deze broeder die woorden geheel verkeerd verklaard, waarheid was in ieder geval dat Jezus Christus voor de blinde tot ogen, voor de kreupele tot voeten is, dat alles in Hem is te vinden voor ellendigen en hulpbehoevenden. Ik waagde het dus niet de geloofslijdschap van onze broeder te storen.

Later is het mij in de ambtsbediening meermalen voorgekomen bij persoonlijk bezoek dat iemand troost had geput uit een verkeerd begrepen of uitgelegd Bijbelwoord. Dan liet ik dit eerst begaan, maar later greep ik de gelegenheid aan, hetzij door over zulk een tekst te preken, hetzij door in een persoonlijk gesprek dat woord in zijn rechte betekenis uit te doen komen, en zo bereikte ik toch het doel.

God is onafhankelijk

In vijf artikelen willen we stilstaan bij de onmededeelbare eigenschappen van de Heere. Aan God worden in Zijn Woord verschillende eigenschappen toegeschreven, waardoor Hij Zich aan ons mensen in onze zwakheid bekendmaakt. Ons past eerbied en ontzag in het spreken en denken over Hem. Wij zijn zo geneigd om heel menselijk over God te denken. Maar Hij is God!

ds. A.P. Baaijens,
Aagtekerke

Gods eigenschappen zijn niet iets van God om Hem te onderscheiden. Zo is het wel met menselijke eigenschappen. Zo zijn er wijze mensen, maar niemand is de wijsheid zelf. Bij de Heere zijn echter Zijn eigenschappen God Zelf. Daarom is Hij de Wijsheid. Tussen de eigenschappen van God is geen tegenstelling. In Hem is alles één oneindige volmaaktheid. Daarom spreken we van Gods deugden of volmaaktheden.

We weten waarschijnlijk wel van de catechisatie wat Gods onmededeelbare eigenschappen zijn: Zijn onafhankelijkheid, eenvoudigheid, eeuwigheid, overal-tegenwoordigheid en onveranderlijkheid. Hellenbroek leert in zijn vragenboekje dat 'onmededeelbaar' betekent dat er niet de minste gelijkheid van is in enig schepsel. Van die eigenschappen heeft God niets aan de mens gegeven. Om het een beetje te begrijpen, moeten we maar bedenken dat wij mensen het tegenovergestelde zijn.

Hij is soeverein

We willen als eerste een paar dingen zeggen over Gods onafhankelijkheid. Het betekent dat Hij van niets en niemand afhankelijk is of iets nodig heeft. Hij is

soeverein. Hij heeft niemand nodig om te bestaan. Hij is van Zichzelf en bestaat door Zichzelf. Hij is boven alle schepselen verheven. Er is boven Hem geen hogere macht. Hij is de allerhoogste Majesteit. Paulus zegt in Handelingen 17 vers 25: 'En wordt ook van mensenhanden niet gediend als iets behoevende.' Wat een wonder dat Hij toch met mensen van doen wil hebben!

God is onafhankelijk als het gaat om wat Hij wil, wat Hij doet en niet doet, in Zijn besluiten en in al Zijn handelen, in Zijn kennis en in Zijn macht. Zijn raad zal bestaan en Hij doet al Zijn welbehagen. Hij is vrijmachtig. Hij is aan niemand verantwoording schuldig. Een mens kan in zijn hoogmoedig, zondig bestaan zoveel vragen stellen en God ter verantwoording roepen, als recht-hebbende. Maar 'Hij doet naar Zijn wil met het heil des hemels en de inwoners der aarde, en er is niemand die Zijn hand afslaan of tot Hem zeggen kan: Wat doet Gij?' (Dan. 4:35). Er is geen hoger gezag boven Hem. Hij is heilig, wijs en goed. Daarom zijn Zijn besluiten en al Zijn handelen ook heilig, wijs en goed. Hebt u daar al onder leren buigen als een rechteloze? Alles en iedereen is afhankelijk van God.

Hij is de Schepper van ons leven, maar ook de Onderhouder ervan. De zonde van het paradijs is dat wij onafhankelijk wilden zijn, net als God. Een mens wil graag alles zelf in de hand hebben en denkt het zelf te weten en te kunnen. Dat blijkt zeker in deze tijd van een wereldwijde pandemie, in een wereld waarin de gedachte van maakbaarheid en van zelfbeschikkingsrecht centraal staat. Maar wat zijn we in alles diep afhankelijk. Denk aan onze ademhaling, maar ook aan regen en droogte, gezondheid en ziekte. De Heere heeft het begin van ons leven bepaald, maar ook het einde ervan hier op aarde, en alles wat daartussen ligt.

Wat een voorrecht dat Hij ons - naar Zijn onafhankelijk besluit - onder Zijn Woord heeft gebracht, tot ons behoud! Wat heeft het Woord uitgewerkt in ons leven? Onze afhankelijkheid ontslaat ons niet van onze verantwoordelijkheid. We zullen eenmaal rekenschap moeten afleggen voor de heilige, rechtvaardige God. Leven wij daarbij?

Zijn Vaderlijke hand

Het is genade als we met Zondag 10 van de Catechismus mogen belijden én beleven dat alle dingen niet bij geval, maar van Gods Vaderlijke hand ons toekomen. Om alles in Zijn hand te mogen geven voor tijd en eeuwigheid. Dat geeft een stille gerustheid in de HEERE, hoe de omstandigheden dan ook zijn (Ps. 62).

Dwars door alles heen volvoert God Zijn raad. Hij zal aan Zijn eer komen. Er loopt Hem niets uit de hand. Er zal een Kerk zalig worden, verkoren in Christus tot het eeuwige leven. Toegebracht in een weg die Hij Zelf heeft uitgedacht.

Hier schittert de verkiezende liefde van de Vader, de kopende liefde van de Zoon en de toepassende liefde van de Heilige Geest. Gelukkig dat de Heere daarin niet afhankelijk was en is van een mens. Als de Heere afhankelijk zou zijn van één zucht van een mens, was het totaal verloren. Maar het is door Hem alleen, om het eeuwig welbehagen. Dat is nu genade. Daarom kan het juist voor verloren zondaren. Kent u iets van dat wonder?

(wordt vervolgd)

75 jaar Gereformeerde Gemeente Ooltgensplaat

Namens de kerkenraad in Ooltgensplaat, K.J. Nipius, scriba

Op zaterdag 23 januari was het 75 jaar geleden dat de Gereformeerde Gemeente te Ooltgensplaat werd geïnstitueerd. De Heere verdient daarvoor alle dank, eer en erkenning. Hij schonk zoveel zegeningen. Voor een mens is het onmogelijk om zonder genade de Heere te bedoelen, maar Hij is het oneindig waard.

Al in 1836, kort na de Afscheiding, lazten enkele gezinnen thuis samen preken. Rond 1880 ontstond de Vrije Gereformeerde Gemeente te Ooltgensplaat, die gediend werd door ds. P. den Boer (1883-1888), oefenaar Th. Korporaal (1890-1891), oefenaar J.J. Grass (1892-1893), ds. G.J. Wolbers (1893-1896) en ds. J. Hartkamp (1904-1905). Vanaf 1904 was de gemeente bekend onder de naam Oud-Gereformeerde Kerk te Ooltgensplaat. Ook ds. A. Makkenze bediende er Woord en sacramenten.

De kleine gemeente wilde omstreeks 1918 een afdeling worden van de Gereformeerde Gemeente te Dirksland. Dit vond echter geen doorgang en rond 1920 werd de kleine gemeente opgeheven. Door de jaren heen bleef men elkaar vinden in het gezamenlijk bezoeken van Gereformeerde Gemeenten elders op het eiland Goeree-Overflakkee. In de bezettingstijd (1940-1945) deed men opnieuw pogingen tot het vormen van een gemeente. Onder anderen ds. J.B. Bel en ds. G.H. Kersten vullden preekbeurten te Ooltgensplaat.

Per december 1945 verzorgden ouderlingen van Middelharnis zondagse leesdiensten. Zij logeerden van zaterdag tot maandag te Ooltgensplaat.

De instituering in 1946

Op 29 december 1945 werd een vergadering belegd om te spreken over de vorming van een zelfstandige gemeente. Tijdens de vervolgvergadering op 9 januari 1946 waren er ambtsdragersverkiezingen. Op 23 januari 1946, dus nu 75 jaar geleden, volgde de bevestiging van de vier ambtsdragers door ds. Bel, waarmee de gemeente (27 leden en doopleden) werd geïnstitueerd. Op de zondagen werden twee leesdiensten belegd, maar bij aanwezigheid van een voorganger werden er drie diensten gehouden.

Een plaats des gebeds

Vanaf 1946 kwam de gemeente samen in een loods. De gemeenteleden brachten de benodigde stoelen zelf mee. De gemeente groeide in ledental, zodat moest worden uitgezien naar een kerkgebouw. Daartoe

werd in augustus 1949, eveneens aan de Molendijk, een pand aangekocht. De preekstoel kwam van Dordrecht. Ds. Bel nam het kerkgebouw op 18 augustus 1950 in gebruik. De zangbegeleiding ging over van een voorzanger naar een elektronisch orgel. Op 14 juli 1983 ging ds. H. Ligtenberg voor en nam een pijporgel in gebruik. Ook dit tweede kerkgebouw met 136 zitplaatsen werd te klein. De gemeente kocht een bouwperceel. Tijdens een weekdienst op 18 december 1996 sloot ds. A.M. den Boer de kanselbijbel op de Molendijk. Een gemeentelid kocht het oude kerkgebouw en bewoont dit nog steeds.

Op 21 december 1996 stelde de toenmalige consulent, ds. C. de Jongste, het nieuwe kerkgebouw aan de Van Weelstraat (206 zitplaatsen) in gebruik. De orgelbouwer verplaatste het pijporgel en breidde het uit. De kerkbanken kwamen van Kapelle-Biezeling. De oude psalmborden, eerder afkomstig van Hardinxveld-Giesendam, kregen een plaats in de kerkenraadskamer. Omdat de gemeente verder groeide, werd in 2010 de kerkzaal uitgebreid tot 271 zitplaatsen.

De Heere zorgt

De kerkenraad en de gemeente zien met verwondering en dankbaarheid terug. Naast de materiële zegeningen mocht het Woord vruchtbaar zijn. Tot heden is de gemeente, ondanks 38 uitgebrachte beroepen, vacant. Maar de Heere vergeet de gemeente niet. De kerkenraad bestaat uit drie ouderlingen en drie diakenen. Koster, hulpkoster, organisten en leidinggevend van vereniging en zondagschool mogen hun werk doen.

Het is de wens en de bede van de kerkenraad dat de Heere ook in het toekomstige zorgt, bewaart en werkt en dat er ook uit deze gemeente worden toegebracht om straks te mogen zijn bij die schare die niemand tellen kan.

Niets doen is geen optie

‘Ik maak me zorgen om mijn kleinkinderen omdat hun ouders vaak ruzie hebben. Ik hoor van mijn kleinzoon dat zijn moeder allerlei slechte dingen over zijn vader vertelt. Zijn moeder zegt hem vervolgens dat hij op zijn vader lijkt. Als ik hen soms met elkaar ruzie hoor maken, dat is verschrikkelijk. Wat moet ik doen?’

Kindermishandeling gaat niet alleen over fysiek geweld.

Dit is één van de vele vragen die in de achterliggende jaren gesteld zijn aan de aandachtsfunctionarissen ‘Huiselijk geweld en kindermishandeling’. Sinds vijf jaar is het project ‘Huiselijk geweld en kindermishandeling’ actief. Stichting Schuilplaats, Stichting De Vluchtheuvel en KOC Diensten zijn hierbij betrokken. Bij elke organisatie is een aandachtsfunctionaris aangesteld voor dit project.

Een belangrijke doelstelling van het project is het beschikbaar zijn voor overleg over situaties waarin er sprake is van onveiligheid. Iedereen mag contact opnemen om advies te vragen over situaties waar zorgen over zijn. In de afgelopen jaren zijn de vragen divers geweest, evenals de mensen die belden. Mensen met verschillende verantwoordelijkheden namen contact op om hun zorgen te bespreken, zoals ambtsdragers, ouders, grootouders, ooms of tantes, kinderen, gemeenteleden.

De cijfers

De cijfers liegen er niet om. Jaarlijks zijn in Nederland 1 miljoen mensen slachtoffer van huiselijk geweld, 119.000 kinderen

worden mishandeld en de schatting is dat er 200.000 ouderen (65+) slachtoffer worden van allerlei vormen van geweld. Helaas zijn de slachtoffers ook in de reformatorische gezindte te vinden. Vanuit deze wetenschap is het project opgericht met als grootste doelstelling om het aantal slachtoffers binnen de reformatorische gezindte terug te dringen en om te voorkomen dat er nieuwe slachtoffers worden gemaakt.

Het is van groot belang dat elk kind opgroeit in een veilige omgeving. Wanneer dit niet het geval is, kan dit schade geven voor het leven. Meerdere psychiatrische stoornissen zijn te herleiden naar onveiligheid in de jeugd. Het is verdrietig dat mensen hun leven lang de zware bagage moeten meedragen, die ze in hun jonge jaren hebben meegekregen. Niet zelden zijn verstoorde relaties tussen ouders en kinderen mede aanleiding om de kerk te verlaten. Kortom, reden genoeg om zo veel mogelijk te doen om elk kind een veilig thuis te laten hebben!

Niet plus

Vrijwel iedereen kent van nabij mensen

waar zorgen zijn over de veiligheid, of mensen waarbij je een ‘niet-plus-gevoel’ hebt. Kindermishandeling gaat niet alleen over fysiek geweld. Ook fysieke verwaarlozing is een vorm van kindermishandeling. Een kind krijgt dan bijvoorbeeld onvolgende en/of ongezond voedsel, of draagt kleding die niet past bij de weersomstandigheden. Emotionele mishandeling en verwaarlozing is ook een vorm die veel voorkomt. Dit is moeilijk te herkennen, maar de impact ervan is niet minder groot. Seksueel misbruik valt uiteraard ook onder kindermishandeling. Dit is een afschuwelijke vorm van geweld. Tot slot is huiselijk geweld ook opgenomen in de lijst met vormen van kindermishandeling. Wanneer er geweld, zowel fysiek als verbaal, tussen ouders plaatsvindt, trekt dit een grote wissel op de ontwikkeling van het kind. Het geeft het kind een gevoel van onveiligheid. Daarnaast zie je vaak dat deze kinderen op volwassen leeftijd moeite hebben met het aangaan en onderhouden van relaties.

Achter de voordeur

Huiselijk geweld en kindermishandeling spelen zich vaak af achter de voordeur. Vaak blijkt achteraf dat er wel signalen waren dat er iets aan de hand was, maar dat weinig mensen het aandurfden om die bespreekbaar te maken. Ambtsdragers, leerkrachten, familieleden of andere omstanders maakten zich wel zorgen, maar wisten niet goed wat ze daarmee moesten doen.

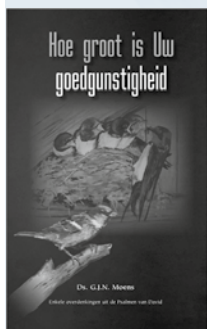
Het vraagt persoonlijke moed en openheid om het gesprek over deze problematiek met iemand aan te gaan. Het gaat daarbij ten diepste niet over de schuldvraag, maar over verantwoordelijkheid.

In zo’n situatie kan het zinvol zijn dat een professional met u meedenkt. Het werkt drempelverlagend als dit gedaan kan worden door mensen die de problematiek kennen en eveneens een reformatorische achtergrond hebben. De aandachtsfunctionarissen zijn daarvoor beschikbaar! Samen kunt u bespreken wat de signalen zijn waarover u zich zorgen maakt, en wat u kunt doen om die bespreekbaar te maken. Samen bespreekt u welke oplossingen mogelijk zijn.

Joris ten Voorde, aandachtsfunctionaris ‘Huiselijk geweld en kindermishandeling’ bij Stichting de Vluchtheuvel; jtenvoorde@stichtingdevluchtheuvel.nl / tel. 0113-213098. www.stichtingdevluchtheuvel.nl

Boekennieuws

"Hoe groot is Uw goedgunstigheid", ds. G.J.N. Moens; uitg. De Ramshoorn; 148 blz.; € 18,50.

Hoe groot is Uw goedgunstigheid

In de prekenbundel "Hoe groot is Uw goedgunstigheid" vinden we een zestal predicates van onze medebroeder ds. G.J.N. Moens. In deze gelegenheidspreken hoor je onze broeder preken. In de eerste preek, een nieuwjaarspreek over Psalm 36, wordt gesproken over Wie de Heere is voor Zijn volk. Zomaar een citaat: 'Weet u wat ook een kenmerk van genade is? Wel, dat een hoogmoedig menskind, dat uit zichzelf nooit voor God in de schuld komt, door de goedheid en liefde Gods gaat buigen voor God. Heere, U bent rechtvaardig'. In deze preek beluisteren we van een van onze curatoren hoe de Heere aan Zijn eer komt en de ziel aan de zaligheid. Op een eenvoudige en eerlijke wijze wordt ons de weg gewezen, dat de Heere Zelf Zijn Kerk bouwt uit een verloren Adams geslacht.

Naast de nieuwjaarspreek is er ook een preek die in de eredienst of thuis gelezen kan worden bij het begin van het winterseizoen, over Psalm 25:8: 'De Heere is goed en recht, daarom zal Hij de zondaars onderwijzen in de weg'.

Vervolgens vinden we een preek voor na het doen van openbare belijdenis. Ook deze preek komt uit de geestelijke apotheek, zoals ons Psalmbok wel genoemd wordt. Deze preek gaat

over het gebed van David uit Psalm 86:11, waarin onze jonge mensen wordt gewezen op het wandelen in de wegen des Heeren.

De laatste drie preken gaan over Psalm 84, een voorbereidingspreek, een preek gehouden tijdens de bediening van het Heilig Avondmaal en een nabetrachtingspreek.

Wij gaan niet verder citeren uit deze prekenbundel. Wij willen u dit boek van harte aanbevelen voor in de leesdienst, maar zeker is deze bundel ook heel geschikt voor eigen gebruik. Het is mijn wens dat deze overdenkingen zouden mogen uitdrijven tot de genadetron, bijzonder van hen die bidden geleerd hebben, zoals ook op de achterkant verwoord staat.

ds. M. Blok, Scherpenisse

"Schijnbaar tegenstrijdige Schriftplaatsen verklaard", J. Polyander; uitg. Den Hertog; 249 blz.; € 32,50.

Schijnbaar tegenstrijdige Schriftplaatsen verklaard

In de Bijbel staan teksten die elkaar lijken tegen te spreken. Zo zegt de Heere Jezus: 'Want een iegelijk die bidt, die ontvangt', terwijl we in Jakobus 4 lezen: 'Gij bidt en gij ontvangt niet'. Echt bidden zal zijn in het ware geloof en naar Gods wil, zo leert de uitleg ons. In Psalm 145 staat: 'De HEERE is aan allen goed', terwijl we in Romeinen 9 lezen: 'Zo ontfermt Hij Zich dan diens Hij wil en Hij verhardt dien Hij wil'. Er is immers verschil tussen de algemene goedheid en het zaligmakend goed. Of het bekende woord: 'Want velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren'. En de apostel Paulus schrijft in Romeinen 8 '...en die Hij geroepen heeft, dezen heeft Hij ook gerechtvaardigd'.

Als we er over nadenken, is er in het laatste tweetal geen echte tegenstelling. Want er is immers een uitwendige roeping en er is een inwendige roeping.

Johannes Polyander heeft op deze wijze 122 tekstenparen behandeld. Dat doet hij heel zorgvuldig. Goed luisterend naar Gods Woord geeft hij verklaringen voor wat voor ons misschien tegenstrijdig lijkt te zijn. Maar vanuit het geheel van de Schrift wordt op eerlijke wijze toegelicht hoe deze teksten bedoeld zijn. Dit is een leerzaam boek dat ons en onze jongeren kan helpen als we sommige dingen in de Bijbel moeilijk vinden. Als zaken zelfs

tegenstrijdig bij ons overkomen. Goed lezen en goed luisteren, daar komt het op aan. Luisteren naar wat de Heere bedoelt te zeggen.

Polyander was predikant van de Waalse, Franssprekende Hervormde gemeente van Dordrecht rond 1600. Deze gemeente kwam toen samen in de Wijnkoperskapel in de Wijnstraat. Later werd Polyander hoogleraar aan de Leidse universiteit. Als zodanig maakte hij deel uit van de Dordtse Synode van 1618/1619. Hij werkte ook mee aan de Statenvertaling. Een boek als dit heeft ook vandaag zijn waarde. Er worden in deze tijd zoveel vragen rond de Bijbel opgeworpen, dat het heel goed is ook antwoorden te kunnen lezen. De huidige uitgave is een zorgvuldige hertaling van de oorspronkelijke uitgave van 1621.

ds. P. Mulder, Geldermalsen

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

Te Boskoop en Grand Rapids-Beckwith Avenue (Michigan, VS),
ds. S.W. Janse te Rijssen-Zuid;
Te Oostkapelle,
ds. H. Brons te Vlaardingen.

Bedankt:

Voor Naaldwijk,
ds. D. de Wit te Borssele.

AFSCHEID DS. MALJAARS VAN MELISKERKE

Op dinsdag 5 januari nam ds. S. Maljaars afscheid van de gemeente van Meliskerke vanwege zijn vertrek naar 's-Gravenpolder. Ds. Maljaars diende onze gemeente vijf jaar. Tijdens de afscheidsdienst bediende de vertrekkende predikant het Woord uit Psalm 33:11: 'Maar de raad des HEEREN bestaat in eeuwigheid; de gedachten Zijns harten van geslacht tot geslacht'. Het thema van de preek was: 'Gods raad zal bestaan'. Ten eer-

ste: de vastheid van Gods raad, ten tweede: de voortgang van Gods raad. De Heere had ds. Maljaars bij het aannemen van het beroep naar Meliskerke bij deze woorden uit Psalm 33 bepaald; bij het loslaten van de gemeente wees de Heere hem in alle strijd op diezelfde woorden. Psalm 33 is een lofzang op Gods grootheid. De dichter noemt allerlei redenen waarom de Heere geloofd moet worden, onder andere vanwege Zijn raad. Die eeuwige raad van God is onwankelbaar en ligt vast in Christus. Door diezelfde raad roept de Heere Zijn knechten en wijst hen soms een ander arbeidsveld. Wat is het doel van dit alles? Dat is Gods eer en de zaligheid van Zijn Kerk. De voortgang van Gods raad zien we in het tweede zinsdeel: 'de gedachten Zijns harten van geslacht tot geslacht'. De twee zinsdelen lopen parallel aan elkaar, maar verklaren elkaar ook. Hier zien we iets van Gods eeuwige ontferming over degenen die Hem vrezen. Dit kan alleen in Christus, Gods Zoon. In die raad ligt ruimte, want dan is er nog zaligheid mogelijk voor de grootste der zondaren. Die boodschap is uitgegaan in alle jaren dat de gemeente bestond en zal, als de Heere het geeft, ook in de toekomst gebracht mogen worden. Gods werk blijft van geslacht tot geslacht hetzelfde. Bovenal is nodig dat Gods genadewerk er is in geslacht tot geslacht, dat wijst op de persoonlijke toepassing in het hart. Dan wordt een mens van Adam afgesneden en Christus ingeplant en gaat hij inleven dat de mens hoort bij het verloren Adams-geslacht. Vanuit de nood komt er dan een roepen om genade tot de God van de geslachten. Zo zal de Heere plaatsmaken voor Christus. 'Het is vanavond wel een afscheid, maar geen eindpunt. Dat het tot troost mag zijn dat Gods raad niet ophoudt bij het vertrek van een onderherder'. Aan het einde van de dienst sprak ds. Maljaars enkele persoonlijke woorden. Vervolgens werd hij toegesproken door ds. J. de Kok namens de classis Middelburg en de PS Zuid. Ds. De Kok wees de gemeente erop dat de Bijbel op de kansel blijft liggen, ook al gaat ds. Maljaars weg. Namens kerkenraad en gemeente sprak ouderling M. Jacobse woorden van dank voor het vele werk in de achterliggende vijf jaar. 'Dat de Heere alle eer en lof zou mogen ontvangen van de tijd in Meliskerke'. Hij verzoekt

de gemeente dominee Maljaars en zijn gezin toe te zingen uit Psalm 121:4.

Kerkenraad Meliskerke

BEVESTIGING EN INTREDE DS. MALJAARS IN 'S-GRAVENPOLDER

Woensdag 13 januari werd de Gereformeerde Gemeente te 's-Gravenpolder verblijd met de komst van haar nieuwe herder en leraar, ds. S. Maljaars. In de bevestigingsdienst ging de consulent ds. C. van Krimpen voor. Hij bepaalde zijn gehoor bij Maleachi 2:7. Het thema van de preek was: 'De gezanten des Konings'.

1. Een bewaarde wetenschap. De priesters moeten de schatten van Gods Woord getrouw uitdelen. De lippen van de priesters moeten deze wetenschap verkondigen.
2. Een gezochte wet. De priester verklaart de weg van een gans ellendige zondaar. Door de prediking wordt de zondaar ontdekt aan zijn armoede. 'Gemeente, zoekt u de wet uit Zijn mond?'

3. Een verheven benaming. De priester wordt een engel des Heeren genoemd. De Heere geve de gemeente om naar de lippen van die engel te horen.

Na het lezen van het formulier antwoordt ds. Maljaars op de gestelde vraag: 'Ja ik, van ganser harte'. Vervolgens spreekt ds. Van Krimpen hem toe en verzoekt de gemeente de nieuwe herder en leraar staande toe te zingen Psalm 119 vers 9.

In de avonddienst verbindt ds. Maljaars zich aan onze gemeente. Hij bepaalt zijn gehoor bij Psalm 40:10. Het thema van de preek is: 'De gerechtigheid verkondigd in de grote gemeente'.

1. Begeerd door een kleine knecht. David mag boodschapper zijn: het moet in ons leven recht komen met God. De lippen van de priester moeten de wetenschap bewaren, hebben we in de bevestigingsdienst gehoord. De boodschap komt uit Zijn mond. Ook Gods knechten (nietige mensjes uit het stof) hebben deze opdracht.

2. Vervuld in de grote Knecht. Deze psalm wijst heen naar de Heere Jezus. In de grote Knecht des Vaders wordt dit vervuld. Hij is de volkomen gewillige en getrouwe Knecht van de Vader. We zien dan ook uit naar de toepassing van het werk van Christus in de gemeente. 'Gemeente, de Heere geve bediening uit de grote Knecht aan deze kleine knecht. Hij

“
God straft de zonde zeer zwaar, met tijdelijke en eeuwige straffen. Rechtvaardig, want alle zonden schenden Gods rechtvaardigheid en wet. Stellig, want God is waarachtig. Hij blijft bij het vonnis: 'Vervloekt zij, die de woorden dezer wet niet zal bevestigen, doende dezelve.'

ZACHARIAS URSINUS

moet wassen en ik minder worden. Dat is een levensles!

In zijn toespraak richt ds. Maljaars zich tot zijn bevestiger en de gemeente. Hij hoopt schouder aan schouder met de kerkenraad te mogen dienen en besluit met de vraag: 'Gemeente: is het wel met u?'

Ds. D. de Wit spreekt hem toe namens de classis Goes en PS Zuid. Hij wijst op de opdracht uit Mattheüs 28: onderwijzen en dopen. Vervolgens spreekt ouderling L. de Oude van de Oud Gereformeerde Gemeente in Nederland namens de plaatselijke kerken. Hij wijst op Psalm 32, waar de Heere spreekt: 'Ik zal raad geven, Mijn oog zal op u zijn'. Ten slotte spreekt de voorzitter van de kerkenraad, ouderling A.J. de Kraker. Nadat hij een welkomstbrief van burgemeester G. Dijksterhuis heeft voorgelezen, wijst hij op Ezechiël 3, waar tegen de wachter wordt gezegd dat hij moet horen naar de woorden die God in zijn mond legt. Hij wenst hem toe

veel gemeenschap te mogen oefenen met de drie-enige God. Hij verzoekt de gemeente de nieuwe dominee Psalm 81 vers 12 toe te zingen.

Kerkenraad 's-Gravenpolder

AANGEPASTE KERKDIENT IN NUNSPEET

Op zaterdag 6 februari (14.30 uur) wordt in de kerk van de Geref. Gemeente te Nunspeet een aangepaste kerkdienst gehouden voor mensen met een beperking. Student J. Beens uit 't Harde spreekt over 'De genezing van een geraakte' (Mark. 2:1-12). Het bijwonen van deze dienst is alleen op uitnodiging. Via de website van de Ger. Gem. te Nunspeet is het mogelijk online mee te luisteren en te kijken: www.gergemnunspeet.nl

WIJZIGINGEN KERKELIJK JAARBOEK

Blz. 40, 207 en 363:

Het nieuwe adres van ds. G.J. van Aalst is met

ingang van heden: Perengaard 65, 3264 PB Nieuw-Beijerland; tel.nr. en e-mailadres blijven ongewijzigd.

Blz. 89:

Het nieuwe adres van student J.M. Evers is: Händelstraat 1, 2901 JC Capelle aan den IJssel, tel. 010-2371832, e-mail: jmeversnl@gmail.com

Blz. 310, Woerden

Het scribaat is gewijzigd naar: H. de Jong, Mijzijde 85, 3471 GR Kamerik; tel. 0348-400555, e-mail: scriba@gergemwoerden.nl

RECTIFICATIE

In de mededeling over de wijziging van het scribaat in Barneveld-Zuid (De Saambinder, 14 januari) is een onjuist telefoonnummer van D. Evers genoemd. Het juiste nummer is: tel. 0342-491988.

Daniël 75 jaar

In een veranderende wereld mag er in ons kerkverband al 75 jaar een tijdschrift voor jongeren bestaan. Al in 1931 werd de wens uitgesproken voor een eigen tijdschrift. 'Wij moeten in onze kringen alle geoorloofde middelen aangrijpen om onze jonge mensen te behouden voor onze Gemeenten'. Om die reden verscheen in 1946 de eerste 'Daniël', gedrukt op krantenpapier. Net als nu verscheen het blad eens per twee weken, toen nog bestaande uit acht pagina's. Kosten? Drie gulden negentig. 'Zoo is dan nu de lang gekoesterde wensch verwezenlijkt!' zo schreef ds. A. Verhagen in 1946 in het eerste nummer. 'Immers, hoe was er reeds vele jaren bij onze jongelingen een verlangen, een eigen blad te mogen bezitten'.

In de loop van de jaren verandert 'Daniël' van een verenigingsblad tot een jongerenblad. Het blad krijgt in 1968 een eigen redactie. Het abonnee-aantal wisselt met de jaren. Eén ding blijkt hetzelfde te blijven. Het doel van het blad. Ds. Verhagen verwoordde het in zijn eerste Voorwoord: 'Het doel van dit blad is onze jonge mensen te toonen dat wij hen dienen willen, om voorlichting te geven in die zaken, die zij, zoowel voor hun geestelijk als tijdelijk leven zoo onmisbaar van noode hebben. Ja, om op een zeer eenvoudige, doch waardevolle wijze onze jonge mensen tot een

hand en voet te zijn, opdat onder biddend opzien tot Hem, aan Wiens zegen alles gelegen is, wij onze zwakke krachten tot hun nut en welzijn mochten aanwenden'. Toen 'Daniël' 40 jaar bestond, schreef de toenmalige eindredacteur: 'Daniël heeft altijd een blad met een boodschap willen zijn. Met dé Boodschap. Als die Boodschap door mag blijven klinken én zegen mag dragen, dan is het goed. 't Gaat uiteindelijk niet om 'Daniël', maar om de uitbreiding van Gods Koninkrijk. Daarom dragen wij dit werk ook op aan Hem Die getrouw is én... het ook doen zal. Soli Deo Gloria'. Daar sluiten wij ons van harte bij aan.

Voor u en uw kinderen is 'Daniël' 75 jaar geleden ontstaan. Voor uw gezin is 'Daniël' er nog steeds. In het blad staan interviews, thema-artikelen, columns, verhalen en Bijbelstudies waarin we op zoek gaan naar Bijbelse antwoorden op levensvragen van jongeren. Het gaat over thema's als zonde, genade, wedergeboorte, schepping, Gods voorzienigheid. Ook aan kinderen is gedacht: elke 'Daniël' bevat vier kinderpagina's met een verhaal, interviews met kinderen en puzzels.

Het is belangrijk dat onze jongeren blijven lezen en dat ze de boodschap die in 'Daniël' naar voren komt, blijven horen. Voor jongeren én gezinnen heeft 'Daniël' meerwaarde. Het blad helpt jongeren

in het beantwoorden van hun vragen en helpt ouders bij de opvoeding, om met de kinderen in gesprek te zijn. Onderaan een aantal rubrieken staan vragen en stellingen die jongeren met elkaar, op JV of thuis kunnen bespreken. Ook is er de rubriek 'Oud Goud' waarin stukken tekst van oudvaders en puriteinen als À Brakel, Calvijn en McCheyne hertaald zijn. Leest uw kind niet meer? We horen verhalen van ouders die het blad open op tafel leggen en waar jongeren dan op zondag toch dit blad pakken en het opengeslagen artikel lezen...

Wordt u ook abonnee? U ontvangt dan elke twee weken een 'Daniël'. Dit komt neer op drieëntwintig nummers per jaar voor vijftig euro, omgerekend nog geen anderhalve euro per nummer. Meld u aan via: www.jbagg.nl/abonnee Wij hopen op uw hulp om de missie van 'Daniël' blijvend waar te kunnen maken: jongeren verbinden aan het Woord van de Heere en de gemeente. Wij weten dat dit ten diepste het werk is van de Heere. En wij zien uit naar Zijn zegen op ons werk als redactie.

ds. A.A. Brugge,
hoofdredacteur Daniël
Martine van Hartingsveldt,
eindredacteur Daniël

Berichten

PROMOTIE

Op maandag 18 januari heeft aan de Vrije Universiteit te Amsterdam ons gemeentelid mevrouw I. (Inge) Schipper met succes haar proefschrift 'Across the borders of belief Netherlandish Reformed migrants and confessional boundaries in the duchy of Cleves, c. 1550-1600' verdedigd.

Vanwege de beperkende maatregelen vond de verdediging online plaats en heeft zij vanuit de Theologische School aan de Boezemsingel haar promotieonderzoek verdedigd.

Het proefschrift is gewijd aan de persoonlijke ervaringen van gereformeerde migranten uit de Habsburgse Nederlanden die gedurende de tweede helft van de zestiende eeuw korte of langere tijd verbleven in kleine steden van het hertogdom Kleef. In het proefschrift staat de vraag centraal waarom en op welke wijze deze migranten confessionele grenzen hebben gevormd alsook overschreden. Het is onze hartelijke wens dat de Heere Zijn zegen zal verbinden aan deze promotie en we feliciteren Inge met het behalen van de doctorsgraad.

Kerkenraad Rotterdam-Centrum

Prinses Beatrix 83 jaar

Onze oudvorstin, Hare Koninklijke Hoogheid prinses Beatrix, viert komende zondag, als de Heere het geeft, haar 83^e verjaardag. De Koning der koningen mocht haar ook in het nieuwe levensjaar willen sparen, haar de God van sommigen van haar voorgelacht doen zoeken en vinden en haar tot een zegen stellen in ons volksleven. Dat bidden we haar toe met de woorden van Psalm 134:3: 'De HEERE zegene u uit Sion, Hij Die de hemel en de aarde gemaakt heeft.'

De redactie

Kerkdiensten

Deze kerkdiensten zijn fysiek alleen toegankelijk voor eigen gemeenteleden onder de geldende maatregelen

ZONDAG 31 JANUARI 2021

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. C. Hogchem; Aalst 14.30 uur ds. C. Hogchem; Alphen a/d Rijn 14.30 uur ds. J. van Rijswijk; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; Arnhem 10.00 uur stud. P.J. de Raaf en 18.30 uur ds. M. Joosse; Barendrecht 10.00 uur ds. G. Hoogerland; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 9.30 uur ds. W. Silfhout en 18.00 uur stud. L. van der Kuijl; Berkenwoude 19.00 uur ds. W. Harinck; Bodegraven 10.00 uur ds. J. van Rijswijk en 19.15 uur ds. W.A. Zondag; Borssele 9.30 en 18.00 uur ds. D. de Wit; Boskoop 16.00 uur ds. W. Silfhout; Brakel 10.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle a/d IJssel-Middelwatering

10.00 en 16.30 uur ds. A. Verschuure; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn en 15.30 uur ds. J. Schipper; Den Haag-Scheveningen 15.00 uur ds. H.J. Agteresch; Deventer 18.00 uur ds. A.A. Brugge; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.A. Brugge; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. W.A. Zondag; Ede 9.30 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Eindhoven 15.30 uur ds. B. Labee; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; Enkhuizen 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 16.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Enter 9.30 uur ds. A.B. van der Heiden en 15.00 uur ds. A. Schreuder; Genemuiden 9.30 en 15.00 en 19.00 uur ds. F. Mulder; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Gouda 9.30 en 16.00 uur ds. G. Clements; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. S. Maljaars; 's-Gravenzande 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Haamstede 10.00 en 18.30 uur ds. M.L. Dekker; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.30 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 15.30 uur ds.

M.H. Schot; Herkingen 14.30 uur ds. M. Blok; Hilversum 10.00 en 16.00 uur stud. M.G. van Middendorp; Hoedekenskerke 14.30 uur ds. P.C. Vlot; Hoofddorp 9.30 uur ds. G. Heijkamp en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; Hoogeveen 9.30 uur ds. A. Vermeij en 15.30 uur stud. M. Boersma; Houten 17.00 uur ds. J. van Rijswijk; Kampen 9.30 uur ds. D.W. Tuinier; Kamperland 14.30 uur ds. D. de Wit; Kapelle-Biezeling 18.30 uur ds. J.B. Zippro; Katwijk aan Zee 18.30 uur ds. A. Schot; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 18.30 uur ds. G. Beens; Kortgene 14.00 uur ds. G.J. Baan; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. P.C. Vlot; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Kruijningen 9.30 en 14.00 en 18.00 uur stud. J. Beens; Leerdam 14.30 uur ds. E. Bakker; Leiderdorp 10.00 uur ds. H.J. Agteresch en 16.00 uur ds. P. Mulder; Lelystad 9.30 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 15.00 uur ds. G. van Manen; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. A. Schot; Marknesse 9.30 en 15.30 uur ds.

W. Mouw; Meeuwen 18.00 uur ds. B. Labee; Meliskerke 14.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Melissant 15.30 uur ds. G. Pater; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 en 16.00 uur ds. M. Karens; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; Moerkapelle 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Nieuwdorp 14.00 uur ds. H. Brons en 18.30 uur ds. C.J. Meeuse; Nieuwer ter Aa 10.00 en 19.00 uur ds. J. Schipper; Nieuwerkerk 15.00 uur ds. G.J.N. Moens; Nieuwe-Tonge 14.30 uur ds. H.A. van Zetten; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. B.J. van Boven; Nisse 14.30 uur ds. A.P. Baaijens; Ooltgensplaat 18.00 uur ds. H. Brons; Oostburg 15.00 uur ds. S. Maljaars; Oosterland 18.30 uur ds. C. Harinck; Oostkapelle 9.30 en 16.00 uur ds. C.J. Meeuse; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. G. Pater; Oudemirdum 14.30 uur ds. D.W. Tuinier; Poortvliet 10.00 uur ds. C. Sonneveld; Poortvliet 10.00 uur ds. K. Boeder en 14.30 uur ds. A.T. Huijser; Puttershoek 15.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Ridderkerk 9.00 en 11.30 en 18.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 17.30 uur (H.D.) ds. M.H. Schot; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 14.30 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; Rilland-Bath 9.30 uur ds. C. Harinck en 14.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Rotterdam-Alexanderpolder 14.45 uur ds. W.A. Zondag; Rotterdam-Centrum 10.00 en 18.30 uur ds. C. Sonneveld; Rotterdam-Zuidwijk 9.00 en 11.15 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; Scherpenzeel 10.00 en 15.00 en 18.30 uur ds. J. van Laar; Sint Annaland 9.30 uur ds. J.J. Tanis en 18.30 uur ds. K. Boeder; Sint Philipsland 16.00 uur (H.D.) ds. K. Boeder; Soest 9.30 en 16.00 uur ds. J.J. van Eckeveld; Stolwijk 19.00 uur ds. A. Verschuure; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. J.B. Zippro; Terwolde - De Vecht 14.30 uur ds. S.W. Janse; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. A.T. Huijser; Tricht-Geldermalsen 18.30 uur stud. P.J. de Raaf; Uddel 10.00 en 14.30 en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; Utrecht 10.00 en 16.00 uur ds. W. Harinck; Veen 18.00 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 uur (H.D.) ds. B. Labee en 15.00 uur stud. P.J. de Raaf; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. J. IJsselstein; Waarde 9.30 uur ds. H. Brons en 18.00 uur ds. J.J. Tanis; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. L. Blok; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Woerden 10.00 en 16.30 uur ds. J.W. Verweij; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. P. Mulder; Zoetermeer 19.00 uur ds. G.J. Baan; Zwolle 9.30 en 19.00 uur stud. M. Boersma.

DINSDAG 2 FEBRUARI 2021

Ede 19.30 uur ds. M. Joosse; Rotterdam-Centrum 19.45 uur stud. J. Beens;

Scherpenzeel 19.30 uur ds. A.A. Brugge; Uddel 19.30 uur ds. B.J. van Boven.

WOENSDAG 3 FEBRUARI 2021

Barendrecht 19.30 uur ds. J.J. van Eckeveld; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. S. Maljaars; Dinteloord 19.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Herkingen 19.30 uur ds. L. Blok; Kruiningen 19.30 uur ds. D. de Wit; Leerdam 19.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Lisse 19.45 uur ds. C. van Krimpen; Meeuwen 19.30 uur ds. G. Pater; Mijdrecht 19.30 uur ds. F. Mulder; Nieuwer ter Aa 19.30 uur ds. G.J. van Aalst; Nunspeet 19.30 uur ds. A. Schot; Oud-Beijerland 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Rijssen-Zuid 19.30 uur ds. S.W. Janse; Sint Annaland 19.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Soest 19.30 uur ds. J. van Laar; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. A. Verschuure; Westzaan 19.30 uur ds. J.B. Huisman.

DONDERDAG 4 FEBRUARI 2021

Alblasserdam 19.30 uur ds. C. Sonneveld; Boskoop 19.30 uur ds. E. Bakker; 's-Gravenzande 19.45 uur ds. L. Blok;

Middelharnis 19.30 uur ds. G.J.N. Moens; Poederrijen 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Poortugaal 19.30 uur ds. A. Schot; Poortvliet 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Zoetermeer 19.30 uur ds. W. Visscher.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 31 JANUARI 2021

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.00 uur evang. M. Vos; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Advertenties

Ik zeide wel: Hoe zal Ik u onder de kinderen zetten...?
Jeremia 3:19a

Want mijn ogen hebben Uw Zaligheid gezien.
Lukas 2:30

Met diepe droefheid geven wij u kennis dat de Heere uit ons midden heeft weggenomen, mijn innig geliefde man, onze lieve, zorgzame vader, schoonvader, opa en overgrootvader

Jacobus Neels

Terneuzen, 11 oktober 1925

Chilliwack, 16 januari 2021

Chilliwack, Canada	Johanna Cornelia Neels-Simon
Johannesburg, Zuid-Afrika	Ina Neels (in liefdevolle herinnering)
Johannesburg, Zuid-Afrika	Leny Zwemstra
	(in liefdevolle herinnering aan Wybe)
Rosedale, Canada	Hanny en Henk Rozendaal
Vancouver, Canada	Betty en John Neels
Rosedale, Canada	Ko en Ina Neels
Johannesburg, Zuid-Afrika	Jan Neels
Lochem, Nederland	Wim en Marian Neels

Kleinkinderen en achterkleinkinderen

Correspondentieadres: Ilse Neels, 10662 Chapman Road, Rosedale BC, Canada, VOX 1X2

BINNENKORT GEOPEND,
AANMELDEN NU MOGELIJK

*De jongere zien achter de
gedragsproblemen*

Dagbesteding voor jongeren van 12 tot 18
jaar met een IQ boven de 70.
Gericht op het uitstromen in de maatschappij.

Meer info? Neem contact op met Hans Meerkerk

0681430495
Peperstraat 40, Oud-Alblas
info@zorgboerderijzoar.nl
www.zorgboerderijzoar.nl

Bestel gemakkelijk online op
www.kwaliteitpanty.nl

**Conflictbemiddeling d.m.v.
Mediation voor zakelijk en privé.
Drs. J.C. de Jonge, gecertificeerd
'Psycholoog - Mediator NIP'.**

Ohmweg 1g, 2952 BD Alblasersdam
078 - 69 32 808 of info@rp nederland.nl
www.dejonge-consultancy.nl

Kom voor uw vakantie naar **Aagtekerke**
Te huur op particulier terrein:
ruim 6 pers. chalet op fietsafstand van
Noordzeestrand. Eigen terras en gazon op
het zuiden met uitzicht over landerijen en
duinen. Met korting voor
55 plussers in voor- en naseizoen!
Kijk op www.chaletdezonnwijzer.nl
of bel 06-81973703

Ds. D.J. Budding: Ik zal wederbrengen +
Ik zal raad geven: € 20,00
www.ramshoorn.nl

**PROFIJT
ISOLATIE**

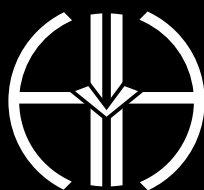
Energistraat 7 7461 TZ RIJSSEN Tel: 0548 546055

Profiteer nu!! landelijke subsidie

De specialist in het milieubewust
isoleren van uw woning

Vloerisolatie
Spouwisolatie
Dakisolatie
Gevelisolatie

www.profijtisolatie.nl

**HEEREN
VAN
OPHEUSDEN**

AMBTSKLEDING

MAATKOSTUUMS

TROUWKOSTUUMS

GELEGENHEIDSKLEDING

HEERENVANOPHEUSDEN.NL | 0488 42 96 90 | INFO@HEERENVANOPHEUSDEN.NL

BURGEMEESTER LODDERSTRAAT 38 | 4043 KM | OPHEUSDEN

AFSPRAAK MAKEN?

We bieden de mogelijk-
heid voor een afspraak
in de avonden of voor
bezoek bij u aan huis.

CAMPING EN CHALETPARK

"DE VERBORGEN HOEK"

Kom kamperen in FRIESLAND of huur
CHALET of compleet ingerichte
LODGETENT bij de FRIESE MEREN
www.deverborgenhoek.nl 0514-602065

GEZOCHT voor langere termijn:
betaalbare **woonruimte** met eigen
ingang/privacy in de **Betuwe** voor
1 persoon, voor ca. 2 à 3 nachten per week.
Tel. 06-58987168.

Nieuw product! **Vegan D van Neolife**
met vit. D2 en D3. 100% natuurlijk en
veganistisch. Komme 06-34826766
www.naturalhealthproducts.nl

Bent u ook op zoek naar iemand die
gevoel heeft voor mooie raambekleding?
Wij komen bij u thuis adviseren over uw
mogelijkheden. We nemen veel stalen,
kwaliteit en ervaring mee!
Bel 06-36294314 of kijk op
wiltraamdecoratie.nl

Fides

praktijk voor hulpverlening en diagnostiek

**Een vertrouwd adres voor hulp
aan kinderen, jongeren en volwas-
senen vanuit een Bijbelse visie.**

Wij bieden o.a. hulp bij:

- Opvoedingsvragen
- Relatie- of werkproblemen
- Sombereheid, angst, piekeren
- Psychische klachten
- Gezinsproblemen
- Identiteits- en andere vragen

U kunt bij ons ook terecht voor
psychologisch onderzoek,
indicatieaanvragen en onderzoek,
begeleiding en training van mensen
met een verstandelijke beperking.

Bel voor informatie of aanmelding
Tel. 0342 - 41-99 77
Van Breugelplantsoen 1
3771 VM Barneveld
www.fideshulpverlening.nl

BROUWER
PSYCHOLOGEN

**Wilt u weer sterker
in het leven staan?**

Brouwer Psychologen biedt kinderen,
jongeren en volwassenen hulp bij
psychische klachten en in moeilijke
situaties. Onze medewerkers helpen
u gedreven en betrokken verder
vanuit onze christelijke identiteit.
Lees hoe wij er voor u en jou kunnen
zijn op www.brouwerpsychologen.nl.
Of bel ons op **0180 - 426955**.

Locaties

Ridderkerk, Barneveld en Geldermalsen

Gods Woord wereldwijd verspreid

Met uw hulp kunnen wij Bijbels en bijbelse lectuur in een betrouwbare vertaling gratis beschikbaar stellen.

Momenteel steunt de GBS de projecten van o.a.

- Bijbelvertaling in het Chinees
- Revisie Spaanse Bijbel
- Revisie Hebreeuwse Nieuwe Testament

Giften zijn van harte welkom via rek. nr.
NL96 RABO 0129 4451 18
t.n.v. Gereformeerde Bijbelstichting

STEUNT
U DIT WERK
OOK?
HARTELIJK
DANK!

Nijverheidstraat 21 • Leerdam (0345) 61 01 55 • www.gbs.nl

GEREFORMEERDE
BIJBELSTICHTING

begrafenisverzorging

Wij verzorgen alléén begrafenissen in elke woonplaats in Nederland, maar voornamelijk op de Veluwe, in Kampen en omgeving en in Rijssen en omgeving.

Dag en nacht bereikbaar én beschikbaar.

Regio Kampen, IJsselmuiden, Genemuiden
Ditmar Markusse tel. 038-3332383

Regio Rijssen, Enter, Wierden
Mark Vos & Anja van den Belt tel. 0548-540053

Regio Veluwe en omliggende gebieden
Benny Vos & Mark Vos tel. 0577-401689

Vertrouwd verzorgd

www.begrafenisverzorgingvos.nl

Laatste preken v JC Philpot 1-2 à €12,50

William Gadsby 1-3 à €12,50

Preken van John Kershaw 1+2 à €32,50

En meer! hetbraambos.nl 078-6933783

HUIZE
Winterdijk

Planners gezocht!

Word vrijwilligersplanner vanuit huis

Meer informatie of direct aanmelden? Bezoek onze website:

www.huizewinterdijk.nl/vrijwilligers

New Zealand

Come 2 Carterton, New Zealand

PONATAHI CHRISTIAN SCHOOL

Our long-standing principal is nearing his retirement and is considering his future. We are seeking expressions of interest for a successor. Please check out the exciting information about our school, church, and local community by visiting our school website at www.ponatahi.school.nz (vacancies).

For further information, please contact the Ponatahi Christian School Board of Trustees via email at come2carterton@gmail.com

RSVP please by 5 February 2021

Reformatrice woonzorglocatie

in Barneveld
voor mensen
met dementie of
een lichamelijke
beperking

Heeft u belangstelling?

T 06 30 91 48 53

E info@vellerveste.nl

W vellerveste.nl

Vellerveste is onderdeel van
Lelie zorggroep

Vellerveste
zorghuys

Vertrouwd en
verzorgd wonen

“

**HET IS EEN WONDER VAN
GENADE DAT CHRISTUS
KWAM OM DE ERGSTE
VAN DE ZONDAREN TOT
BEKERING TE ROEPEN EN
HUN TE VERZEKEREN DAT
ZIJ OP BEROUW BEKERING
ZULLEN KRIJGEN.**

MATTHEW HENRY

kina
begrafenisverzorging

D.W. Schipper
010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

BBV
**Barneveldse
Begrafenis
Vereniging**

voor een eervolle, eenvoudige
verzorging van begrafenissen
in Barneveld en omstreken

- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- laatste wilsbeschikking
- drukwerk
- opgave van lidmaatschap
- geen crematie

Zr. J.H.D. Vermeulenstraat 5
3774 JW Kootwijkerbroek
(0342) 44 18 12
www.barneveldsebegrafenisvereniging.nl

dhr. G. de Groot
(06) 50 21 72 55

Nieuwe vloer nodig?
Onze collectie PVC, laminaat, Parket,
tapijt komen wij graag bij u thuis laten
zien, makkelijker kan toch niet?
06-19557166 info@devloerenkoning.nl

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatorisch Psycholoog

PH

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl
Psychologische Hulpverlening

ANDANTE
-orgelcentrum-

Uw dealer van
**Johannus
Monarke
Content
Domus
Viscount
Mixtuur**
(Hauptwerk orgels)

* Ruim assortiment bladmuziek (ook klavar)
* Verkoop en verhuur, ook voor zaal en kerk
* Collectie kleine blaasinstrumenten

Industrielaan 26 • Veenendaal • tel 0318 - 50 50 63
www.andanteorgels.nl

HARKES
Begrafenissen

Voorofscheweg 15a
2771 MA Boskoop
harkesbegrafenissen.nl
0172 - 21 21 22

WIJ VERZORGEN ALLEEN
BEGRAFENISSEN

Begrafenisonderneming
Treur

Kroostweg 22
3704 ED Zeist
030 692 42 58
06 573 156 89
info@begrafenisondernemingtreur.nl
www.begrafenisondernemingtreur.nl

HULP NA EEN ongeval

Bent u slachtoffer van een ongeval? Heeft u hierdoor schade? DB Letselschade kan u geheel kosteloos begeleiden bij het verhalen van uw schade.

db-letselschade.nl
0252-701108

db LETSELSCHADE

Kinderopvang 't Schansje in Zaltbommel zoekt per direct enthousiaste flexibele pedagogisch medewerksters. Voor informatie: dhr. A. van der Schans 06-13852638 of info@tschansje.nl

oo
d **Praktijk den Uijl**

- HULPVERLENING
- COACHING
- TRAINING
- TOERUSTING

Nieuwerkerk aan den IJssel | Barneveld | Yerseke
T 010 7 411 411 | E info@praktijkdenuijl.nl
| www.praktijkdenuijl.nl

Veelal vergoed door ziektekostenverzekeraars

Colofon

de Saambinder *Bewuste keuze*

De Saambinder
Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteuren: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers
ds. G.J. van Aalst
Perengaard 65, 3264 PB Nieuw-Beijerland
T 0186-576990
E givanaalst@klikSAFE.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"
ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@klikSAFE.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@klikSAFE.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan
Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,40 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden
IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 14,50 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober)

voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
*afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

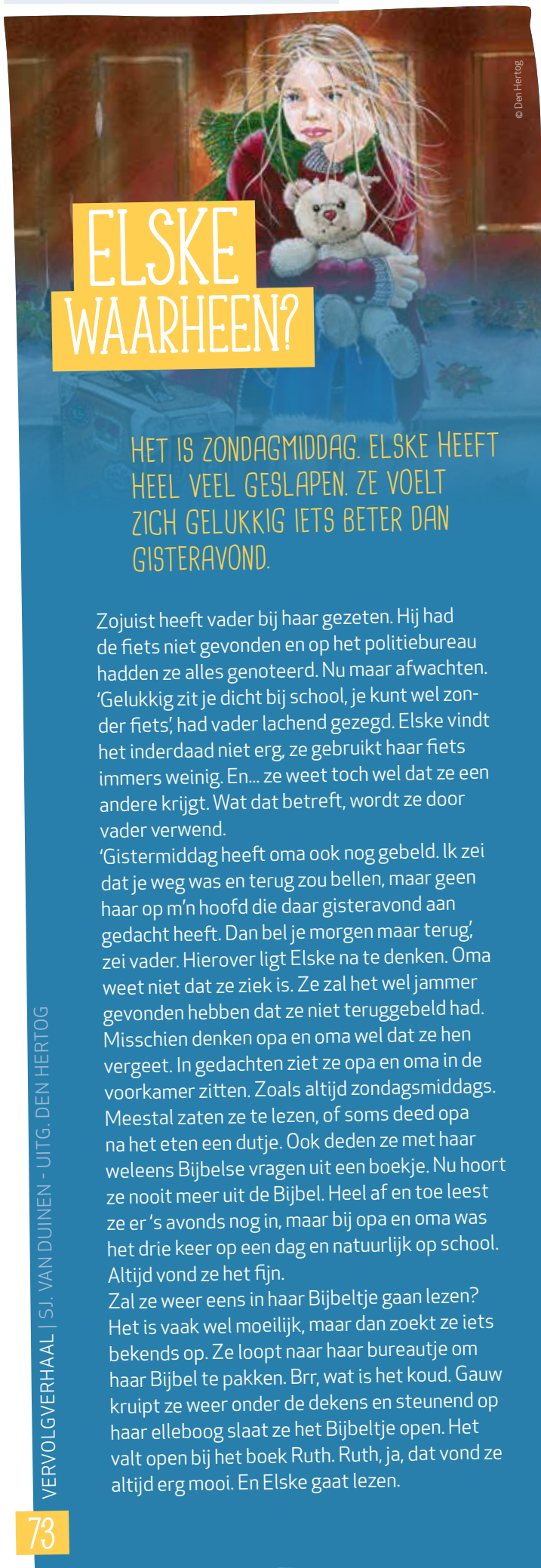
Correspondentieadres Noord-Amerika
Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

Bezoek ook onze website
www.desaambinder.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

© Den Hertog

ELSKE WAARHEEN?

HET IS ZONDAGMIDDAG. ELSKE HEEFT HEEL VEEL GESLAPEN. ZE VOELT ZICH GELUKKIG IETS BETER DAN GISTERAVOND.

Zojuist heeft vader bij haar gezeten. Hij had de fiets niet gevonden en op het politiebureau hadden ze alles genoteerd. Nu maar afwachten. 'Gelukkig zit je dicht bij school, je kunt wel zonder fiets,' had vader lachend gezegd. Elske vindt het inderdaad niet erg, ze gebruikt haar fiets immers weinig. En... ze weet toch wel dat ze een andere krijgt. Wat dat betreft, wordt ze door vader verwend.

'Gistermiddag heeft oma ook nog gebeld. Ik zei dat je weg was en terug zou bellen, maar geen haar op m'n hoofd die daar gisteravond aan gedacht heeft. Dan bel je morgen maar terug,' zei vader. Hierover ligt Elske na te denken. Oma weet niet dat ze ziek is. Ze zal het wel jammer gevonden hebben dat ze niet teruggebeld had. Misschien denken opa en oma wel dat ze hen vergeet. In gedachten ziet ze opa en oma in de voorkamer zitten. Zoals altijd zondagsmiddags. Meestal zaten ze te lezen, of soms deed opa na het eten een dutje. Ook deden ze met haar weleens Bijbelse vragen uit een boekje. Nu hoort ze nooit meer uit de Bijbel. Heel af en toe leest ze er 's avonds nog in, maar bij opa en oma was het drie keer op een dag en natuurlijk op school. Altijd vond ze het fijn.

Zal ze weer eens in haar Bijbeltje gaan lezen? Het is vaak wel moeilijk, maar dan zoekt ze iets bekends op. Ze loopt naar haar bureautje om haar Bijbel te pakken. Brr, wat is het koud. Gauw kruipt ze weer onder de dekens en steunend op haar elleboog slaat ze het Bijbeltje open. Het valt open bij het boek Ruth. Ruth, ja, dat vond ze altijd erg mooi. En Elske gaat lezen.

Ik weet...

Wat is het jaar toch bijzonder begonnen. We zaten in een totale lockdown.

Wanneer zal het virus onder controle zijn? Niemand die het weet. Of tóch wel! Ja, er is er Eén Die alles ziet en weet. Hij staat ook boven jouw leven.

Het is een bijzondere tijd waarin je leeft. Veel dingen die je misschien graag zou willen, kunnen nu niet. Misschien hebben jullie al wel in quarantaine gezeten. Opgesloten in je eigen huis en tuin...

David voelde zich vaak opgesloten door zijn vijanden. Maar weet je wat hij mocht zeggen? 'Dit weet ik, dat God met mij is'. Dat wens ik jou ook toe. Ook voor dit nieuwe jaar. Dat jij mag weten dat de Heere voor jou zál zorgen, iedere dag opnieuw. Zelfs als het virus door ons land waart! Bid om die trouwe zorg van de Heere. Voor je lichaam én je ziel.

Ik weet niet hoelang je zult leven, ik weet wel dat het nu nog genadetijd is. Weet je wat zo noodzakelijk is? Dat jij je zorgen maakt om je ziel. Want jij bent doodziek. Door je zonden. Weet je dit al? Het allerbelangrijkste is dat jij de troost mag kennen in leven en sterven, waar Zondag 1 van de Heidelbergse Catechismus over spreekt. Om niet meer voor jezelf te leven, maar voor Christus, je Zaligmaker.

Bid om dat wonder in jouw leven, gewerkt door de Heilige Geest. Wie weet hoe spoedig de Heere zal terugkomen. Zul jij dan op de dag van Zijn wederkomst, net als Paulus, mogen zeggen: 'Ik weet Wien ik geloofd heb?' (2 Tim. 1:12). Dit weet ik zeker: Hij laat geen bidder staan.

A. JANSE-PIETERMAN, RIJSSEN

Ds. Labee over: Alsdan...

Wat is de betekenis van 1 Korinthe 13 vers 12?

Onvolmaakt kennen

De apostel Paulus spreekt in 1 Korinthe 13 over de voornaamste gave waarnaar christenen moeten staan: de liefde! Daarmee is precies gezegd wat Jezus leerde aan de wetgeleerde met zijn strikvraag: 'Gij zult liefhebben den Heere uw God met geheel uw hart en met geheel uw ziel en met geheel uw verstand. Dit is het eerste en het grote gebod. En het tweede, aan dit gelijk, is: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelfen. Aan deze twee geboden hangt de ganse Wet en de Profeten' (Matth. 22:37-40).

Eerst kunnen we lezen hoe in 1 Korinthe 13 de liefde wordt gesteld tegenover andere gaven. De gaven van profetie, wetenschap, het doen van wonderen, het uitdelen van alle bezittingen of zelfs om Christus' Naam de marteldood sterven, het is niets, als de liefde ontbreekt. De geestelijke liefde wordt in vers 11 als onvergankelijke gave geroemd en vergeleken met het volwassen worden van een kind. In dat verband volgen dan die bekende woorden uit vers 12: 'Want wij zien nu door een spiegel in een duistere rede, maar **alsdan** zullen wij zien aangezicht tot aangezicht; nu ken ik ten dele, maar alsdan zal ik kennen gelijk ook ik gekend ben'.

De kern die hier aangewezen wordt, is dat de liefde zich geheel zal ontplooiën als de

kennis volmaakt is. Nu ziet een mensje van beneden 'door een spiegel in een duistere rede'. Het is als het zien door een beslagen raam. In het Grieks staat er eigenlijk 'in een raadsel'. Dan moeten we denken aan het onderscheid tussen het opgeven van een 'raadsel' en het geven van een verklaring in 'ronde' woorden. Paulus spreekt hier niet over de onherboren mens in de natuurstaat maar over het Sion Gods! Wonderlijk als we bedenken dat hij zichzelf daarbij rekent. In de tweede brief aan de gemeente van Korinthe (hoofdstuk 12) mag hij verhalen 'opgetrokken' te zijn in het paradijs... En dan toch: onvolmaakt kennen!

Vele hoogmoedige Schriftgeleerden - vroeger en vandaag - menen de waarheid in pacht te hebben en alles te weten. Maar de bruidskerk van Christus moet bij aanvang en voortgang belijden te zien 'als door een beslagen raam'. Om misverstand te voorkomen, citeren we over deze kennis de grote reformator J. Calvijn (1509-1564) die in zijn Bijbelcommentaar schrijft: 'Zo moet men het dan zo verstaan, dat de kennis Gods, die wij uit Gods Woord hebben, wel zeker en waarachtig is, dat geen verwarring of duisterheid daarin bestaat; maar dat zij vergelijkenderwijs duisternis genoemd wordt, omdat zij verre is van die klare openbaring die wij verwachten: want wij zullen dan zien van aangezicht tot aangezicht'.

Volmaakt kennen

Alsdan, dat is in het toekomstige leven, zal de bruid van het Lam kennen, zoals ze gekend zijn! De kanttekening (55) probeert dat 'volmaakt kennen' te omschrijven: 'namelijk van God, Die mij volkomenlijk kent, mij liefheeft, voor de Zijne erkent, en door deze Zijn liefde dezelfde kennis mij zal geven'. Dan zal de kennis tot volle ontplooiing komen. Die zal Sion weer volkomen beheersen en ze zullen volkomen kunnen beantwoorden aan het doel van de schepping en herschepping: de eer van de drie-enige God. Om in volkomen harmonie - met heel de verkoren bruidskerk - de eeuwige God te lieven en te loven. Lezer(es), hebt u, heb jij ooit het heimwee geproefd achter dat verlangen om God te kennen 'aangezicht tot aangezicht'? En mag u zielsbevindeljk weten van dat beloftewoord uit Jeremia 31 vers 3: 'Ja, Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde; daarom heb Ik u getrokken met goedertierenheid'.

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.